

ЗАХИСТ АГРАРІЇВ ЧЕРЕЗ ЗАКОНОДАВЧІ ЗМІНИ

ОЛЕКСАНДР ІЛЬКОВ

партнер Kesarev Consulting,
національний консультант ФАО/ЕБРР

Проблема

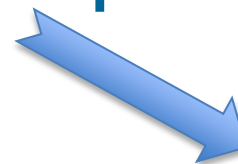

Правові механізми вирішення

Традиційні

Звернення, заяви, скарги
Адміністративне оскарження
Судове оскарження

Нові можливості

Установа Бізнес-Омбудсмана
Державна регуляторна служба

Що робити, якщо це не допомагає?
Можливо, проблема в законодавстві?

Чому участь у вдосконаленні аграрного законодавства стала реальною?

- ✓ аграрна галузь є локомотивом економіки
- ✓ державною проголошено курс на реформи, адаптацію законодавства до вимог ЄС
- ✓ залучення бізнесу та громадськості до процесу реформ як тренд сьогодення
- ✓ владу оновлено за рахунок приходу менеджерів з аграрного бізнесу

Чому участь у вдосконаленні аграрного законодавства є важливою?

- ✓ Справжні реформи не можуть бути проведені без залучення аграрного бізнесу

Як аграрії можуть взяти участь у вдосконаленні законодавства?

- ✓ підготовка проектів в рамках аграрних асоціацій (ВАР, УКАБ, УАК, Земельна спілка, Аграрний союз)
- ✓ на базі бізнес-асоціацій (ЕВА, АСС)
- ✓ громадська рада при Мінагрополітики
- ✓ громадське обговорення законопроектів
- ✓ робочі групи Мінагрополітики, створені за підтримки FAO/EBRD

Якими мають бути успішні законодавчі ініціативи?

- ✓ вирішують стратегічну або актуальну проблему
- ✓ відповідають інтересам усієї чи переважної частини галузі (ринку)
- ✓ відповідають/не суперечать пріоритетам державної аграрної політики
- ✓ не конфліктують із законодавством ЄС, вимогами СОТ
- ✓ повинні бути фахово підготовлені і супроводжуватися на всіх стадіях їх проходження

Основні проблеми підготовки та просування змін аграрного законодавства

- ✓ низька якість, безсистемність, суперечливість чинного аграрного законодавства
- ✓ забюрократизованість державного апарату і його недовіра до новел, які пропонує бізнес
- ✓ фактична неможливість просування ініціатив, що потребують видатків з державного бюджету
- ✓ надмірний акцент на механічній дерегуляції та копіейст з європейських регламентів/директив
- ✓ політична нестабільність

Наші партнери:

ВАР

Всеукраїнська
аграрна
рада

Асоціація виробників молока

Національна асоціація
цукровиків України

Як працюємо ми:
три успішних кейси 2015 року

Ідентифікація та реєстрація тварин

Проблема:

- експорт продукції тваринництва в ЄС потребує обов'язкової ідентифікації та реєстрації усіх тварин, у тому числі в домогосподарствах;
- у 2014 році було прийнято відповідний проект, але з голосу перед виборами включено положення, що такі роботи оплачуються виключно державою;
- кошти з Держбюджету не виділені;
- ідентифікація фізичними особами заблокована.

Вирішення:

- ПЗУ1484 (прийнято як Закон у липні 2015 року) – дозволяє фізичній особі оплатити ідентифікацію самостійно або за рахунок 3-ї особи з наступним відшкодуванням їй витрат державою.

Особливості проходження:

- Вдалося подолати популістичні настрої парламентарів
- Поєдналися інтереси та позиції бізнесу та держави
- Довелося узгодити конкретний механізм на рівні Міністерства, Держветфітослужби, Агентства з питань ідентифікації та членів профільного комітету
- Вдалося запобігти вето Закону через його помилкове прочитання Мінфіном

Результат:

- створено робочий законодавчий механізм для забезпечення повної ідентифікації усіх тварин, що відкрило шлях для експорту продукції тваринництва в ЄС

Скасування для аграріїв необхідності отримання спецдозволу на користування надрами для видобування підземних вод (1)

Проблема:

- ✓ необхідність отримання двох дозволів для здійснення одного виду діяльності (ВПВ), що суперечить розумній дозвільній практиці;
- ✓ практика тлумачення та застосування відповідного законодавства органами державної влади та судами – не на користь суб'єктів господарювання;

Наслідки для суб'єктів господарювання:

- складна, багатоступінчаста та надзвичайно затратна процедура отримання спеціального дозволу на користування надрами;
- неможливість скористатися бездозвільним порядком ВПВ для суб'єктів господарювання, які видобувають підземні води для виробничих потреб та/ або в обсягах, що перевищують 300 кубічних метрів на добу;
- масові випадки накладення значних штрафів та притягнення до відповідальності за порушення законодавства.

Скасування для аграріїв необхідності отримання спецдозволу на користування надрами для видобування підземних вод (2)

Вирішення:

- ПЗУ1587-1 (реалізовано через прийняття як Закону законопроекту 2558а у грудні 2015 року).

Результат:

- 1) **Другий дозвіл скасовано** ⇒ сільгоспвиробники (частка с/г продукції у виробництві 75%) отримали право видобувати прісні підземні води виключно на основі спецдозволу на водокористування
- 2) **Звільнено від тягаря надмірних штрафів** ⇒ землевласники та землекористувачі (в тому числі сільгоспвиробники), які тепер мають право видобутку підземних вод без спецдозволу на користування надрами, звільняються від штрафів, якщо вони розпочали процес отримання спецдозволу до набрання чинності Законом.

Особливості проходження:

- Вирішення проблеми неодноразово ініціювалося в парламенті, однак безрезультатно
- Базовий законопроект – продукт робочої групи при Мінагрополітики
- Вдалося отримати підтримку профільного екологічного комітету
- Законопроект був спрямований виключно на інтереси аграріїв
- Розгляд проекту гальмувався майже рік через суб'єктивні чинники
- Результату вдалося досягти шляхом внесення поправок до 2 читання іншого ПЗУ

Поводження з гноєм

Проблема:

- Прийнятим з ініціативи Уряду Законом «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною» передбачено обтяжливі та надмірно затратні вимоги до поводження з гноєм (виключно через стерилізацію під тиском)

Вирішення:

- Проект 2150а (прийнято у першому читанні у грудні 2015 року під час аграрного дня) – передбачає можливість внесення переробленого гною в ґрунт без стерилізації
- **Особливості проходження:**
- Приведення Закону «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною», який позиціонувався як євроінтеграційний, у відповідність з реальними положеннями європейських регламентів у цій частині
- Подолання сформованої органами влади позиції щодо можливого негативного впливу ініційованих змін
- Знаходження консенсусу стосовно екологічної та аграрної складової проекту
- Проект отримав понад 300 голосів на підтримку в першому читанні за основу, а підготовлена до другого читання редакція завізована Головним юридичним управлінням Апарату ВРУ без зауважень
- Чекає на черговий «аграрний день»

Очікуваний результат:

- економія багатомільйонних коштів, можливість використання гною за прямим призначенням – підвищенням родючості ґрунтів

Над чим працюємо зараз

Проект за підтримки ФАО та ЄБРР: «Партнерство з Розробки та Вдосконалення Аграрного Законодавства»

Проекти:

- Скасування державного регулювання цін на «соціально значимі товари»
- Регулювання обігу молоковмісних продуктів
- Саморегулівні організації у сільському господарстві
- Вдосконалення законодавства щодо племінної справи у тваринництві
- Вдосконалення законодавства щодо приватної ветеринарної практики
- Внесення змін до законодавства про с/г кооперацію
- Розробка підзаконних актів щодо ідентифікації та реєстрації тварин

European Bank
for Reconstruction and Development

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

ОЛЕКСАНДР ІЛЬКОВ,

**партнер Kesarev Consulting,
національний консультант проекту ФАО/ЕБРР**